

Ilgaz Gümüştas

Zamansız Hamleler

Tüm Zamanların En İyi At Fedası: Troya

Bu yazı satrançla hayatın, hayatla satrancın birbirinden ayrı tutulamayacağını düşünenler için yazılmıştır. Satrancı bir hayat biçimi olarak düşünenler için, satrançla sanatı, politikayı, tarihi, kısacası hayatı satrançla özdeşirenler için...

Öyküyü bilmeyen var mı acaba? Bu destan insanlığın ortak mirasıdır. Ne kadar şanslıyız ki Anadolu topraklarının kültürel zenginliği içindeyiz. İlyada, Homeros adlı ozanın M. Ö dokuzuncu yüzyılda yarattığı bir destandır. İlyada'nın Azra Erhat tarafından yazılan önsözü şöyle başlar: Çanakkale'den bir kaptıkacıya binersiniz. Kentten çıkıp biraz yükseldiniz mi , boğaz rüzgarı püfür püfür eser. Bir yanınız deniz, bir yanınız çamlık, zeytinlik; alabildiğine maviler, yeşiller, sarılar, küme küme kırmızı gelincikler. İçiniz bir hoş olur; çünkü bu toprak başka toprak , kahramanlık destanları anlatılır size karış karış. Yüzyılları birbirine katmış da, hep doğu ile batı arasında kavgaya, dövüşe sahne olmuş bu toprak. Çanakkale Boğazına baktıkça bir kıtayı bir kıtaya bağlayan su köprüsünün ne demek olduğunu anlarsınız. Hellespontos derlermiş ilkçağda ona, küçük Helle'nin boğulduğu deniz. Efsane ilkçağlarda bile kana boyamış bu su geçidini. Yığın yığın insanlar bir bu kıyıda o kıyıya bir o kıyıda bu kıyıya geçmişler boğazı; göçler, ordular, donanmalar. . . Hepsi de iki dünyanın kapısını açan bu kilidi ele geçirelim diye uğraşmışlar. Boğaza baktıkça Batı uygarlığının ilk büyük destanı neden burada doğmuş diye şaşmazsınız artık. Bu destan Troya destanıdır.

Bu destanı okuduğunuz zaman artık satranç tahtasına bir başka gözle bakacaksınız. Yaptığınız yanlış bir kombinezondan sonra kendinizi şöyle hissedebilirsiniz:

Bir adam nasıl yetiştirirse körpe bir zeytin fidanını
İssız bir gölgede bol bol su içirirse ona,
Gelişir güzelim fidan, çiçekler açar bembeyaz,
Şurdan burdan eser yeller sarsar onu,
Ama bir gün koca bir kasırga ile bir yel eser,
Söker kökünden fidanı, serer onu toprağın üstüne
Atreusoğlu Menealos öyle devirdi Euphorbos'u

Bir maçtan önce de kendinizi şöyle hissedebilirsiniz:

Akhilleus, barakalarına gide gele,
Giydirdi Mirmidonlara silahlarını,
Çiğ et yiyen kurtlar gibiydi hepsi,
Yürekler ağzına dek doluydu saldırma gücüyle,
Dağlarda yaşayan azgın kurtlara benziyorlardı,
Boynuzlu koca bir geyiği parçalayıp yiyen kurtlara
Hepsinin çeneleri kandan kıpkırmızı kesilir de hani,
Kara sularla çağlayan bir pınara giderler sürüyle,

Yalarlar dillerinin ucuyla kara suyun yüzünü,
Tükürürler oraya yuttukları ölüm kanını,
Karınları tıka basa dolu, yürekleri korkusuzdur göğüslerinde.
Mirmidonların önderleri, başbuğları da tıpkı öyle,
Aikosoğlu'nun yiğit seyisi yanında koşuyorlardı,
Savaşçı Akhilleus durmuş ortalarında,
Kışkırtıyordu kalkanları erleri, atları. . .

Bu ve daha birçok benzetmeleri kendinize mal edebilirsiniz. Biz biliyoruz ki satranç sadece teknik işi değildir. Psikoloji satrançta büyük rol oynar. Ancak karakteri güçlü bir insan rakibini altetme gücünü bulacaktır kendisinde.

Aslında bütün bunları niye mi anlatıyorum, tek bir sebebi var:Her Ağustos ayında Çanakkale'de düzenlenen Troya Festivali Satranç Turnuvası'na daha çok ilgi çekebilme, en fazla katılımı sağlayabilmek ve Türkiye'de satrancın daha da güzelleşmesi, ilerleyebilmesi için. . .

Bütün satranç severlere saygılarımı sunar, satranç dolu günler dilerim.